

ČČK JEDNAL S PŘEDSEDOU VLÁDY ČR O SPOLUPRÁCI

V posledním období se stává téměř pravidlem, že minimálně v půlročních intervalech se setkávají vedoucí představitelé ČČK s předsedou vlády ČR **PhDr. Vladimírem Špidlou**. Dne 2. 4. 2003 s ním a s ředitelkou Odboru poradců předsedy vlády **JUDr. Jarmilou Škvrnovou** jednali prezident ČČK **MUDr. Zdenko Vlk, CSc.** a ředitel Úřadu ČČK **JUDr. Jiří Procházka**.

Pokračovalo tak jednání z počátku listopadu 2002 o přípravě dohody o spolupráci mezi vládou ČR a národní společností ČČK, jež by měla mj. zajistit v souladu se zákonem č. 126/1992 Sb. ČČK pravidelný státní příspěvek na činnost (nyní budou pokračovat jednání na úrovni Ministerstva zdravotnictví a Ministerstva financí). Představitelé ČČK předsedu vlády informovali o rozsáhlé pomoci ČČK realizované na pomoc postiženým povodněmi v loňském roce a rozsáhlé finanční pomoci Německého ČČK poskytnuté pro tento účel.

Na programu jednání byla i válka v Iráku, chystané vyslání 7. Polní

nemocnice do této oblasti a humanitární pomoci ČČK do zemí postižených válečnými konflikty. Premiér byl rovněž představiteli ČČK seznámen s nabídkou ČČK na aktivní spolupráci při nově zaváděné problematice „Ochrana člověka za mimořádných událostí“ na základních a středních školách od 1. 9. 2003.

JEDNÁNÍ S MÍSTOPŘEDSEDOU VLÁDY

Dne 22. 4. 2003 přijal místopředseda vlády ČR **JUDr. Pavel Rychetský** delegaci ČČK, kterou tvořili čestná prezidentka ČČK **Viktorie Špidlová**, první viceprezident ČČK **RNDr. Marek Jukl, Ph. D.** a ředitel Úřadu ČČK **JUDr. Jiří Procházka**.

Jediným bodem jednání byla žádost ČČK, aby Česká republika urychlila proces přistoupení k mezinárodní úmluvě o zřízení Mezinárodního trestního tribunálu, který zahájil od počátku letošního roku svou činnost v nizozemském Haagu. Místopředseda vlády přislíbil, že se vláda i Parlament budou touto otázkou vážně v nejbližších měsících zabývat.

DANA ZÁTOPKOVÁ A ČERVENÝ KŘÍŽ

Legendární oštěpačka a **držitelka zlaté olympijské medaile z Helsinků v roce 1952** - Dana Zátopková, oslaví letos neuvěřitelně jedenaosmdesáté narozeniny. Ačkoliv se s ní život v minulosti nijak zvlášť nemazlil, zůstala - jak sama říká, optimistkou. Sportovkyně, jejíž sláva obletěla celý svět, zdaleka nesložila ruce do klína. Do loňského roku aktivně trénovala svoje svěřence a dodnes se angažuje v Klubu olympioniků. Jak nám paní Zátopková prozradila, chystá se dokonce sepsat rodinnou kroniku... Se stále usměvavou a přívětivou dámou mnoha tváří jsme si povídali v jejím útulném domě plném květin, medailí a vzpomínek...

Redakce Novin ČK: „Co se Vám vybaví, když slyšíte o Červeném kříži?“

Dana Zátopková: „Červený kříž odjakživa vnímám přes **dobrovolné sestry**. Jejich zelenkavé uniformy a neodmyslitelné zdravotnické brašny první pomoci se znakem na víku. Přesně takové jsme je dříve vídali na nejrůznějších sportovních závodech a mnoha dalších společenských akcích, kde skromně postávaly a čekaly v pozadí na svou příležitost - **pomoci druhým**. Jejich bezvadnou práci jsem ocenila jednou na závodech a ocitla se dokonce na plátěných nosítkách.“ vysvětluje se smíchem paní Dana a pokračuje: „Při rozhazování jsem se patřičně nesoustředila a koukala se, kam jsem neměla. Oštěp jsem jedním koncem zapíchla před sebe do země a na druhý se nabodla. Přestože

se mi nic strašného nestalo, dostala jsem přímý zásah na žaludek a složila se před zraky diváků. Pak už jsem se stala středem zájmu sester Červeného kříže, které mně přispěchaly na pomoc. Naložily mě a já s nimi putovala do šatny. Jste zvědav jak to dopadlo? Dobře. Probudila jsem se a odešla po svých zpět na závodě! Takže tam někde **jsem poprvé pocítila Červený kříž doslova na vlastní kůži!**

Vzpomínám si i na jiná setkání se členy Červeného kříže... Bydleli jsme s Ťopkem (přezdívkou Emila Zátopka - pozn. redakce) na Praze 1 a v okolí ulice U půjčovny měl tehdy spolek Červeného kříže svůj sekretariát. S jeho sestrami jsme se pravidelně potkávali a tak nás nakonec pozvaly na besedu. Od té doby jsme se zdravili a kolikrát se viděli přímo na závodech, kde sestry často sloužily. Naše letmé pozdravení rukou na stadiónech jako by potom patřilo k našemu rituálu... Bylo to příjemné!

Organizaci Červeného kříže uznávám jako velice prospěšnou a dobrovolnou instituci, která se právem dostává stále více do popředí a nelze ji proto ani přehlédnout.

Je to už skutečně dávno, ale stala jsem se díky propojení se sestrami ze spolku na Praze 1 jakousi **čestnou členkou Červeného kříže**. Neměli jsme nikdy moc času a tak se celá moje činnost v něm soustředila jen na placení příspěvků. Určitě mám ještě někde založenou legitimaci...“

Text a foto Otto Lokaj

MÁME UČEBNICE A CO NÁM CHYBÍ?

V nedávné době jsem přednášel na jednání komor ČČK informaci o činnosti Úřadu ČČK za uplynulé období. Takto v souhrnu to byl docela potěšující výsledek. Přehled jednání, dohod, uskutečněných školení, seminářů, setkání a soutěží představoval značnou aktivitu a to informace obsahuje jen ty rozhodující činnosti a výsledky. **Potěšující je i vysoce aktivní bilance v oblasti ediční činnosti.** Za uplynulého půl roku jsme vydali 4 ediční tituly: Zdravotník zotavovacích akcí, Zdravotnický instruktor ČČK, Alice Masaryková - první předsedkyně ČSČK, Systém výuky a normy znalostí první pomoci v ČČK. Do tisku jsou zadány 2 ediční tituly: Humanitární jednotky ČČK a Magazín mladého zdravotníka. Do konce roku bude vydáno dalších 5 edičních titulů: Maskér ČČK, Školitel ČČK, Zdravotník ČČK - Junior, Psychologická příprava Humanitárních jednotek ČČK a První pomoc - sada fólií pro zpětný projektor.

K zamyšlení mne nepřinutilo ani tak stále stejně nevstřícné vystoupení pár stále stejných diskutérů, sledujících jakési svoje vlastní cíle, jako **tiho k tomu, jak to všechno využijeme.**

Jaké jsou naše hlavní úkoly a cíle, to víme. Především **výuka první pomoci jako služba veškerému obyvatelstvu a dále připravenost na katastrofy.** Vybudování Humanitárních jednotek včetně Ústřední pohotovostní jednotky, jakožto akceschopných útvarů připravených nastoupit kdykoliv a kdekoliv k plnění úkolů. Není tím myšleno parádování na soutěžích jakékoliv úrovně, ale skutečná práce v terénu a s lidmi postiženými katastrofou a ještě navíc začlenění v systému, kterému musí sloužit.

Jaký je současný stav? Dovolím si tvrdit, že neradostný. Máme několik akceschopných zdravotních družstev, ale to je zřejmě z požadované struktury Humanitárních jednotek vše. Přitom skutečná potřeba je především jednotek logistických a ubytovacích, jak ukázaly povodně 1997 a 2002. Ústřední pohotovostní jednotka je personálně obsazena, proběhla

nějaká školení, ale to je také vše. Trochu málo. Už samozřejmě slyším věčné kritiky, kteří nic jiného ani neumí, jako volají. A co dělá Úřad ČČK, Výkonná rada ČČK, vláda ČR? **Vhodné a slušné by bylo položit si otázku, co uděláme společně? Jak se podělíme o ten obrovský kus práce, který máme před sebou?**

Máme základní strategii, jak v oblasti výuky první pomoci, tak v oblasti připravenosti na katastrofy. Máme značné zkušenosti. Máme učebnice, máme lektory, máme strategického partnera v Německém červeném kříži, máme podporu vlády ČR a rozhodujících rezortů. **Tak co nám k čertu chybí?**

Lidé schopní a ochotní s obrovským nasazením a při vysoké odbornosti v jednotlivých místech vybudovat funkční střediska výuky první pomoci a funkční humanitární jednotky v rámci daných pravidel, potřeb a možností. Zajistit personál, kvalitní výcvik, odbornost a funkční využití na téměř profesionální úrovni. Nemám na mysli fanatiky, ti poškodí i tu nejlepší myšlenku. Mám na mysli lidi obětavé, slušné a schopné. Lidi s obrovskou mírou znalostí, tolerance a pokory. **Zkrátka potřebujeme tahouny, kteří kolem sebe shromáždí nadšence s podobnými vlastnostmi a vytvoří z nich příslušné týmy jako součást systému.** K tomu vám mohu slíbit, že ústředí ČČK se bude snažit vytvářet i nadále vhodné podmínky a podporovat vás, co to půjde.

Možná že někde a někteří si budou říkat, to my všechno přece máme, to dávno děláme. Prosím, posuďte znovu svoje přesvědčení. Pokud možno z hlediska úrovně skutečné kvality v porovnání s alespoň evropským standardem.

Podářilo se nám za uplynulých deset let získat v uvedených oborech značné zkušenosti. Podářilo se nám vytvořit základ systému. Podářilo se nám částečně přesvědčit, že my jsme ti praví, že ČČK je schopen jako organizace dobrovolníků plnit náročné poslání. Dokažme to.

JUDr. Jiří Procházka, ředitel Úřadu ČČK

ZAHRAŇIČNÍ AKTIVITY ČČK

BEZPEČNOST NA SILNICÍCH

Ve dnech 7. - 8. 3. 2003 se v Bruselu zúčastnil pracovník úseku odborných činností Úřadu ČČK **Ing. Petr Pařík** porady národních koordinátorů celoevropské kampaně „Bezpečnost na silnicích“. Do této kampaně, která je v letošním roce zaměřena zejména na bezpečnost dětí v dopravě, se zapojilo 25 evropských národních společností Červeného kříže, včetně Českého červeného kříže.

DELEGACE ČČK NA SLOVENSKU

Delegace ČČK složená z prezidenta ČČK **MUDr. Zdenko Vlka, Csc.** a ředitele Úřadu ČČK **JUDr. Jiřího Procházky** se ve dnech 6. - 7. 5. 2003 zúčastnila v Bratislavě celoslovenských oslav Světového dne Červeného kříže a oslav 10. výročí Slovenského červeného kříže.

JEDNÁNÍ V BĚLEHRADĚ

Prostřednictvím ČČK se uskutečňuje státní humanitární pomoc zaměřená na rekonstrukci nemocnice Dr. Dragiši Mišoviče v Bělehradě, postiženou válečným konfliktem v bývalé Jugoslávii. Ve dnech 24. - 28. 2. 2003 se vedoucí hospodářsko-správního úseku Úřadu ČČK **RNDr. Josef Konečný** spolu se 3 pracovníky SUDOP Plzeň, a. s. a 2 pracovníky Škoda Trading s. r. o. zúčastnil jednání v Bělehradě na ministerstvu zdravotnictví, ústředí Červeného kříže Srbska a Černé Hory a v nemocnici Dr. Dragiši Mišoviče o konkretizaci této pomoci.

PODPIS MEMORANDA S NĚMECKÝM ČK

Dne 20. 4. 2003 bylo v Praze podepsáno memorandum k realizaci projektů zaměřených na odstraňování následků ničivých povodní v ČR v létě 2002 mezi Německým ČK a Českým červeným křížem, na jehož

základě poskytne Německý ČK na projekty obnovy bydlení částku přesahující **110 milionů korun.** Memorandum podepsali za Německý ČK **Achim Müller** a za Český červený kříž ředitel Úřadu ČČK **JUDr. Jiří Procházka.**

PORADA O SPOLUPRÁCI ČK V RAKOUSKU

Ve dnech 24.-26. 3. 2003 se ve Vídni uskutečnila porada středoevropských národních společností ČK svolaná Rakouským ČK, které se zúčastnili zástupci Rakouského ČK, Slovenského ČK, Maďarského ČK a Českého červeného kříže. Porada byla zaměřena na další rozvoj spolupráce v oblasti výuky první pomoci, přípravy na katastrofy, sociální činnosti a působení na děti a mládež

Za ČČK se porady zúčastnil pracovník úseku odborných činností Úřadu ČČK **Ing. Petr Pařík.**

NÁVŠTĚVA Z NĚMECKÉHO ČK

Ve dnech 10. - 14. 3. 2003 navštívil ČR vedoucí pracovník ústředí Německého ČK z Berlína **Bernhard Kühn.** Na Úřadu ČČK jednal s ředitelem Úřadu ČČK **JUDr. Jiřím Procházkou** a vedoucím hospodářsko-správního úseku Úřadu ČČK **RNDr. Josefem Konečným** o realizaci společných projektů na odstraňování následků povodní v ČR v roce 2002 (navštívil mj. řadu obcí, v nichž ČČK přispívá na obnovu bydlení). Dále jednal s vedoucím úseku odborných činností Úřadu ČČK **Mgr. Josefem Švejnhou** o realizaci společných projektů Německého ČK a ČČK-

„Příprava na katastrofy“ a „První pomoc“.

Rozčilená mladá sestřička v nemocnici říká lékaři: „Pane doktore, toho pacienta na pokoji 111 budu ošetřovat jen tehdy, když mu dáte do sádry také druhou ruku!“

VÝKONNÁ RADA ČČK

22. 3. 2003

Hlavními body tohoto 12. zasedání VR ČČK bylo projednání a schválení materiálů, které jsou podle Stanov ČČK předkládány na blížící se výroční Shromáždění delegátů ČČK. Výkonná rada ČČK projednala přípravu tohoto shromáždění a schválila následující materiály: Výsledky činnosti ČČK za rok 2002, Výsledky hospodaření ČČK za rok 2002 (včetně Strategie hospodaření ČČK s konkrétním návrhem řešení s cílem snižování schodku hospodaření ČČK), Zpráva o činnosti kolektivních členů ČČK, Zpráva Dozorčí rady ČČK, Zpráva o činnosti Pracovních skupin VR ČČK, Návrh plánu činnosti ČČK na rok 2003 a 2004 a Návrh rozpočtu hospodaření ČČK na rok 2003.

Dále VR ČČK přijala Stanovisko ČČK k válce v Iráku, schválila další průběžnou zprávu o čerpání Fondu humanity ČČK a realizaci pomoci postiženým povodněmi v roce 2002. Schválila rovněž prvních 6 návrhů na udělení nejvyššího vyznamenání ČČK - Medaile Alice Masarykové, přípravu oslav Světového dne ČČK 2003 a ředitele a hlavní rozhodčí v krajské a národní kola soutěží ČČK v první pomoci v roce 2003. Rozhodla o tom, že v roce 2003 se nebude konat v Severočeském kraji soutěž zdravotnických družstev HJ ČČK, protože se nepřihlásil žádný její pořadatel.

Zabývala se přípravou zasedání Komor ČČK a manažerskou smlouvou ředitele Úřadu ČČK, kterou rozhodla jako vyhovující a nevyžadující dalších změn. Dále schválila zahájení výstavby DPS ČČK v Praze 6-Břevnově, žádost OS ČČK Praha 7+1 o prodloužení splatnosti bezúročné půjčky, návrh obsahu doškolovacího kurzu zdravotnických instruktorů ČČK a zahraniční služební cesty. Naproti tomu VR ČČK neschválila Dodatek k Organizačnímu řádu Mládeže ČČK, neboť byl v rozporu se Stanovami ČČK.

VR ČČK vzala na vědomí abdikaci **Ing. Stanislava Honzíka** na všechny funkce v ČČK, včetně členství ve VR ČČK. Na jeho místo kooptovala za člena VR ČČK **Ivana Mitanu** (OS ČČK Frýdek-Místek). Novým předsedou Pracovní skupiny VR ČČK pro výuku a vzdělávání zvolila **MUDr. Pavla Lebedu**.

Dále VR ČČK vzala na vědomí celkem 11 informačních zpráv.

KOMORY ČČK ZASEDALY

V dubnu 2003 se uskutečnila zasedání Komor ČČK - 12. 4. 2003 se v Praze sešla za řízení své předsedkyně **Bc. Jany Chaloupecké** Česká komora a 26. 4. 2003 v Přerově za řízení svého předsedy **RNDr. Marka Jukla, Ph. D.** Moravskoslezská komora.

Obě zasedání měla shodný program - kromě zpráv o činnosti VR ČČK a Úřadu ČČK projednávaly soubor materiálů, který je v souladu se Stanovami ČČK předkládán květnovému výročnímu Shromáždění delegátů ČČK. Obou zasedání se zúčastnil ředitel Úřadu ČČK **JUDr.**

Jiří Procházka, zasedání České komory ČČK byl přítomen prezident ČČK **MUDr. Zdenko Vlk, Csc.**

ÚSPĚŠNÉ SEMINÁŘE K SOCIÁLNÍM STANDARDŮM

V Praze se ve dnech 4. a 13. 3. 2003 uskutečnily dva semináře k připravovaným Sociálním standardům. Uspořádal je Úřad ČČK ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR a byly určeny zástupcům OS ČČK, které provozují Sociální domy a zařízení. Semináře přinesly nejen řadu potřebných nových poznatků k připravovaným změnám, ale umožnily i prospěšnou výměnu zkušeností.

PŘÍPRAVA NOVÝCH ŠKOLITELŮ MHP

V Praze se ve dnech 2.-4. 4. 2003 konal seminář pro nové školitele mezinárodního humanitárního práva. Uspořádal jej Úřad ČČK ve spolupráci s Regionální delegací Mezinárodního výboru Červeného kříže v Budapešti. Kurz vedl první viceprezident ČČK **RNDr. Marek Jukl, Ph. D.** a úspěšně jej absolvovalo 7 nových školitelů.

KURZ PSYCHOLOGICKÉ PŘÍPRAVY

Ve spolupráci s Německým ČČK v rámci společného projektu ČČK a Německého ČČK „Příprava na katastrofy“ se ve dnech 11.-13. 4. 2003 v Seči uskutečnil vůbec poprvé kurz psychologické přípravy pro Humanitární jednotky ČČK. Bohužel se setkal s malým zájmem OS ČČK a proto jej absolvovalo pouze 12 účastníků.

NOVÍ ZDRAVOTNÍČTÍ INSTRUKTOŘI ČČK

Ve dnech 3.-6. 4. a 10.-13. 4. 2003 se v Liberci uskutečnil základní kurz zdravotnických instruktorů ČČK uspořádaný Úřadem ČČK ve spolupráci s Krajskou koordinační radou ČČK Libereckého kraje. Při jeho přípravě a průběhu odvedl velký kus práce OS ČČK Liberec, kterému patří uznání a poděkování. Kurz úspěšně absolvovalo 25 účastníků, další 3 posluchači u závěrečných zkoušek neprospěli a musí se podrobit reparačce.

MEDAILE JANA MASARYKA PRO ČČK

Společnost Jana Masaryka se rozhodla, že u příležitosti 55. výročí úmrtí bývalého velmi oblíbeného československého ministra zahraničí udělí **Medaili Jana Masaryka cti a vděčnosti** také Českému červenému kříži. Stalo se tak při vzpomínkové slavnosti v Černínském paláci v Praze dne 10. 3. 2003. Z rukou předsedy Společnosti Jana Masaryka **JUDr. Antonína Suma,**

Csc. tuto prestižní medaili převzal ředitel Úřadu ČČK **JUDr. Jiří Procházka.**

Medaile byla letos udělena 13 jednotlivcům (mj. ministru zahraničních věcí **JUDr. Cyrila Svobodovi**, bývalé předsedkyni Senátu ČR **JUDr. Libuši Benešové**, senátorce doc. **MUDr. Jaroslavě Moserové**, primátorovi Prahy **MUDr. Pavlu Bémovi**) a 10 organizacím. Účastníci vzpomínkové slavnosti si mohli rovněž prohlédnout byt Jana Masaryka v Černínském paláci.

MUZIKÁL DRACULA PRO BDK

Magistrát hlavního města Prahy uspořádal pro držitele zlatých Medailí prof. Janského z Prahy dne 7. 4. 2003 ve spolupráci s Úřadem ČČK v pražském Kongresovém centru představení oblíbeného muzikálu **Dracula**. Více než 1.500 mnohonásobných bezpríspevkových dárců krve se svými partnery nadšeně aplaudovalo **Ivetě Bar-**

tošové, Karlu Černochovi, Jiřímu Kornovi a dalším známým zpěvákům v hlavních rolích. Před zahájením diváky pozdravili členka Rady hlavního města Prahy **Mgr. Hana Halová** a autor muzikálu **Karel Svoboda.**

NOVÉ PUBLIKACE ČČK

V posledních týdnech vydal Úřad ČČK další nové publikace - „**Systém výuky a normy znalostí první pomoci v ČČK**“, „**Alice Masaryková - první předsedkyně ČČK**“ a také „**Výroční zpráva ČČK za rok 2002**“.

„Poslyšte, vojíne, přišel byste za mnou s takovou hloupostí v civilu,“ ptá se vojenský lékař. - „Ne, pane doktore, to bych si pro vás poslal!“

TRADIČNÍ PLES ČČK VE ZLÍNĚ

Dne 22. 2. 2003 se v prostorách Interhotelu Moskva Zlín uskutečnil již IX. společenský ples Červeného kříže. Zúčastnilo se jej téměř 260 lidí, někteří návštěvníci se na ples přijeli podívat až z Valašských Klobouk. Pro účastníky plesu byl připraven program v podobě tanečního vystoupení zlínského tanečního klubu Fortuna, k tanci a poslechu hrála skupina Rytmus Zlín a nechyběla ani bohatá tombola. Podařilo se nám zajistit 280 cen a mezi nejzajímavější patřil 10-denní zájezd do Řecka pro dvě osoby.

Přestože příprava plesu vyžadovala hodně práce a času, věříme, že se nám podařilo vytvořit příjemnou atmosféru. Návštěvníci plesu odcházeli v pozdních hodinách příjemně unavení a spokojení. Rádi bychom poděkovali studentkám Střední zdravotnické školy ve Zlíně a všem ostatním, kteří nám s přípravou plesu pomohli a podpořili humanitární činnost Červeného kříže.

Pracovníci Červeného kříže Zlín

MĚSTSKÁ POLICIE V MOSTĚ A PRVNÍ POMOC

Každý z nás je přesvědčený, že policista i strážník je dokonale připravený nejen ochránit náš majetek, ale i zdraví a dokonce i život. Nejednou rozhodují o našem dalším bytí minuty, kdy je nezbytná rychlá odborná pomoc. A právě její znalosti se strážníci a policisté „učí“ získávat na OS Českého červeného kříže.

S výukou první pomoci začali v Mostě už v loňském roce. Dosud se speciálních kurzů zúčastnilo 32 strážníků převážně z Litvínova a 4 státní policisté. Všichni absolvovali celkem 12 hodin kurzu první pomoci. Protože se předpokládá, že mají základní výcvik včetně umění poskytnout první pomoc, v kurzu se už zdokonalují v některých úkonech. „Jsou to úkony, jejichž použitím mohou strážníci zachránit někomu život. Dozví se např. jak postupovat při epileptickém záchvatu nebo dokonce jak se chovat při překotném porodu“, řekla ředitelka OS ČČK v Mostě **Věra Nešporová**.

Většina strážníků přiznala, že už má za sebou nějaké zkušenosti s poskytováním první pomoci, ovšem teprve nyní se dozvěděli, co je to například stabilizovaná poloha a kdy je nutné ji využít. Kromě jiného se také seznámili s tím, jak se postarat o zraněného bodnou nebo střelnou zbraní. „Je to opravdu zajímavé, protože jsem se ve službě setkal už se zraněnou osobou. Ten člověk krvácel na hlavě po pádu a navíc byl opilý, ale dokázal jsem zvládnout jeho základní ošetření než přijela záchranka,“ přiznal jeden z litvínovských strážníků. *Eva Holá*

100. NAROZENINY JANA ZEMANA

V těchto dnech se dožil krásných 100 let pan **Jan Zeman** z Horních Chvatlín. Je **zакládajícím členem MS ČČK** spolu se svou ženou (r. 1953). Je stále čilý, pracuje kolem svého domku a hlavně se věnuje své velké lásce -

hudbě. Byl dlouhá léta kapelníkem dechového orchestru, až do svých 80 let byl aktivním členem Velkého dechového orchestru Kolín. Přijeme mu hodně zdraví, klidu a optimismu, který stále rozdává svému okolí.

VE VSETÍNĚ ŠKOLÍ PRVNÍ POMOC NA ZŠ

OS ČČK Vsetín se v září minulého roku zúčastnil výběrového řízení vypsaného odborem zdravotnictví Zlínského kraje a získal dotaci s programem „**Výuka žáků 8. a 9. tříd v poskytování první pomoci**“.

Cílem tohoto programu bylo seznámit žáky se všemi úkony směřujícími k záchraně života. Převažovala praktická část, ve které si každý účastník vyzkoušel resuscitaci na fantomu, zastavování tepenného a žilního krváčení, šokové stavy, ošetřování popálenin a poleptání, fixaci zlomenin a polohování. Praktické části předcházela krátká teoretická část, v níž instruktoři ČČK a zdravotní sestry předvedli jednotlivé způsoby řešení simulovaných situací.

Děti byly rozděleny do 5 skupin a postupovaly po 5 stanovištích, na nichž byla výše popisovaná témata předváděna a dětmi odzkoušena. Na závěr prošli všichni účastníci malým testem, jehož cílem bylo ověřit, kolik si děti ze školení odnesly. A jaký byl celkový výsledek? U všech žáků se **úspěšnost pohybovala nad 80 %**. I když se samozřejmě s odstupem času hodně z paměti dětí vytratí, zůstane určitě jedno, a to nemít strach v případě potřeby postiženému pomoci a zasáhnout k záchraně života.

Proškoleny byly celkem **3.678** žáků 8. a 9. tříd ZŠ bývalého okresu Vsetín. Školení probíhalo v měsících březnu a dubnu 2003 na **47** základních školách. Školení provádělo **30** zdravotních sester a instruktorek ČČK **bez honoráře a ve svém volném čase**. Jim patří nejen náš dík ale i poděkování těch, kteří budou jimi vyškolenými dětmi někdy v budoucnu zachráněni.

Úřad OS ČČK Vsetín

10 LET AKADEMIE TŘETÍHO VĚKU V TRUTNOVĚ

Byla to 28. dubna 2003 v Trutnově velká sláva. Sál zdejšího Národního domu se zaplnil téměř stovkou účastníků letošního ročníku Akademie třetího věku, z nichž bylo 61 starších 70 let, 21 starších 75 let a 8 starších 80 let. Akademii pořádá již 10 let OS ČČK Trutnov ve spolupráci s Domem kultury v Trutnově. Za tuto dobu se mezi jejími posluchači vystřídal 184 účastníků (z nichž 105 se účastní 5 a více let a 21 nejvčetnějších absolvovalo všech 10 ročníků).

Na zajištění téměř 150 přednášek a besed se za 10 let podíleli špičkoví odborníci z nejrůznějších oborů. Velmi aktivně pomáhala např. Pedagogická fakulta z Hradce Králové. Součástí každého ročníku Akademie je také jeden kulturně-poznávací zájezd.

Slavnostní setkání moderovala **Lýdie Vávrová**, úvodní zamyšlení o stáří přednesl **Ing. Zdeněk Jirásek**. Poté na počátky Akademie třetího věku před 10 lety zavzpomínala **Věra Hájková**. A pak už přišli gratulanti: ředitelka Domu kultury v Trutnově paní **Zina Rygrová**, vedoucí úseku odborných činností Úřadu ČČK v Praze **Mgr. Josef Švejnoha** a děkan Pedagogické fakulty z Hradce Králové **prof. Vladimír Wolf**. Všichni účastníci slavnostního setkání obdrželi vkusný sborníček, který jim připomněl témata besed a přednášek všech uplynulých ročníků, 21 účastníků, kteří absolvovali všech 10 ročníků, pak malé upomínkové dárky. Příjemně odpoledne v Trutnově zakončilo hudební vystoupení skupiny **H-kvintet** s pásmem swingových melodií ze 30. let 20. století.

Velké poděkování patří OS ČČK Trutnov, Domu kultury v Trutnově, všem lektorům, ale zejména třem dříve narozeným „sudičkám“ celého 10-letého období, bez nichž by Akademie třetího věku v Trutnově nebyla na tak vysoké úrovni - **Věře Hájkové, Lýdii Vávrové a Blance Vylíčilové**.

Ptá se starší dáma u lékaře: „Pane doktore, co bych měla dělat, abych měla prsa kolmo k tělu?“ - „To je jednoduché, madam. Choďte po čtyřech“.

NÁŠ HOST

BERNHARD KÜHN

Otázky jsme tentokrát kladli vedoucímu pracovníkovi ústředí Německého ČK z Berlína **Bernhardu Kühnovi** při jeho návštěvě ČR.

Otázka: Jak dlouho pracujete v Červeném kříži a kde jste působil?

Odpověď: Do ČK jsem se přihlásil již v 8 letech (do skupiny první pomoci). Později jsem pracoval jako dobrovolník v Mládeži ČK jako školitel první pomoci. Dalších 10 let jsem působil jako vedoucí skupiny přípravy na katastrofy, velitel Humanitární jednotky ČK (tehdy měla 50 členů). Sedm let jsem pracoval na ústředí Německého ČK v Bonnu, napsal jsem několik učebnic. Od roku 1990 působím v oblasti mezinárodní spolupráce, z toho 3 roky jsem byl delegátem ČK v Rumunsku. Dnes jsem považován za specialistu na Balkán, střední a východní Evropu.

Otázka: Na jaké oblasti je v posledních letech zaměřena spolupráce Německého ČK a Českého červeného kříže?

Odpověď: Tato spolupráce byla velmi intenzivní již při povodních na Moravě v roce 1997. V posledních třech letech v ČR působí delegát Německého ČK Roland Albert a rozvíjíme 2 společné projekty - „Příprava na katastrofy“ a „První pomoc“. V jejich

rámci se organizují školení a semináře, vydávají se příručky a učebnice, postupně se pořízuje materiální vybavení Humanitárních jednotek ČČK. Jsme upřímně rádi, že i díky této naší spolupráci se ČČK rozvíjí, více jej

podporuje a akceptuje vláda a je pozitivně vnímán širokou českou veřejností.

Otázka: Jak konkrétně pomáhal a pomáhá Německý ČK postiženým v roce 2002 povodněmi v ČR prostřednictvím ČČK?

Odpověď: Naši pomoc jsme rozložili do 3 postupných kroků. První z nich probíhal do 14 dnů po povodních - v rámci okamžité pomoci putovalo ze SRN do ČR 300 vysoušečů. Druhý krok byl zaměřen na opravy a rekonstrukce mateřských a základních škol, zdravotnických a sociálních zařízení (to zahrnovalo 14 projektů). Třetí krok představuje oprava a výstavba bytů pro sociálně slabé rodiny. Hodnota celého rozsáhlého projektu naší vzájemné pomoci přesahuje částku 110 milionů korun. Se spolu-

prací s ČČK jsme spokojeni a máme v ní plnou důvěru. Rád bych za ni jménem Německého ČK upřímně poděkoval.

Rozhovor uskutečnil: Mgr. Josef Švejnoha

ÚSPĚŠNÝ KUBÍNŮV MEMORIÁL V PELHŘIMOVĚ

Loňské ničivé povodně způsobily také odložení **národního kola soutěže družstev první pomoci Mládeže ČČK - Kubínova memoriálu**. Nakonec došlo i ke změně pořadatele - místo OS ČČK Liberec se uspořádání této národní soutěže ochotně ujal OS ČČK Pelhřimov.

A tak se v nevládním zimním počasí 15. 3. 2003 do Pelhřimova sjelo 8 soutěžních družstev, která postoupila z krajských kol. Na trase dlouhé 5 km bylo v ulicích města rozmístěno 8 soutěžních stanovišť, na nichž museli soutěžící prokázat zejména své praktické dovednosti v poskytování první pomoci. Vzhledem k počasí a s ohledem zejména na zdraví namaskovaných figurantů byla většina stanovišť umístěna v krytých prostorách.

Boj o konečné umístění byl urputný, vždyť

Matka říká synovi u lékaře: „Tak se, Frantičku, hezky rovně postav, ať pan doktor vidí, jak jsi křivej!“

první tři družstva postupovala do národního kola soutěže zdravotnických družstev Humanitárních jednotek ČČK. Vyhrát chtěli všichni, ale nakonec se na 1. místě umístilo družstvo z OS ČČK **Pardubice**, jako druhí skončili mladí z OS ČČK **Praha 1+13** a třetí, bronzový stupínek obsadilo družstvo z OS ČČK **Zlín**.

Velké uznání a poděkování patří obětavým pořadatelům, všem organizátorům, rozhodčím, maskérům a figurantům v čele s ředitelkou soutěže **Zuzanou Hrkalovou** a hlavním rozhodčím **Karlem Žabkou**.

NÁRODNÍ KOLO SOUTĚŽE ZD HJ ČČK SE VYDAŘILO

I tato soutěž byla díky povodním odložena z léta 2002 na 29. 3. 2003. Jejím pořadatelem byl OS ČČK **Jindřichův Hradec**.

Na první republikové kolo **soutěže zdravotnických družstev Humanitárních jednotek ČČK a družstev první pomoci Mládeže ČČK** se kvalifikovalo 10 družstev. Záštitu nad soutěží převzali předseda vlády ČR **Vladimír Špidla** a starosta Jindřichova Hradce **Karel Matoušek** (který byl na soutěži osobně přítomen). Mezi vzácnými hosty nechyběla čestná prezidentka ČČK **Viktorie Špidlová**, hejtman Jihočeského kraje **Jan Zahradník**, viceprezidentka ČČK **Bc. Jana Chaloupecká**, ředitel Úřadu ČČK **JUDr. Jirí Procházka**, zástupci ministerstva školství a zdravotnictví, čelní představitel Integrovaného záchranného systému i Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska.

Soutěž byla současně generální zkouškou na Evropskou soutěž první pomoci FACE 2003,

jejímž je ČČK letos pořadatelem (v Praze na Výstavišti, 5. 7. 2003). V napínavém a velmi vyrovnaném klání, které projevilo teoretické znalosti a především praktické dovednosti soutěžících družstev, nakonec na prvních místech skončili: 1. místo - OS ČČK **Praha 3+6+8**, 2. místo - OS ČČK **Chrudim** (které postoupilo na Evropskou soutěž první pomoci 2004), 3. místo - OS ČČK **Praha 1+13**.

Během soutěže došlo k nečekané nepříjemnosti, kterou byla havárie motocyklu nedaleko jednoho ze soutěžních stanovišť. Zdravotníci ČČK ale prokázali, že dokáží okamžitě poskytnout první pomoc i v reálné situaci, a zajistili poraněného řidiče až do příjezdu záchranné služby.

Během závěrečného ceremoniálu obdržel pořadající OS ČČK Jindřichův Hradec Medaili za mimořádní zásluhy a Děkovný list od Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska za obětavou a rozsáhlou pomoc při loňských povodních.

O úspěšný průběh soutěže se zasloužili nadšení pořadatelé v čele s ředitelem soutěže **Karlem Žabkou** a hlavním rozhodčím **MUDr. Františkem Pickem**. Všem patří velké poděkování.

ITALSKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ

Italský červený kříž byl založen již v roce 1864. Je také jednou z pěti zakládajících společností Ligy společností ČK a ČP (v roce 1919). Je jednou z největších a nejdůležitějších humanitárních organizací v Itálii.

Má 201.483 členů sdružených ve 432 oblastních spolicích organizovaných ve 20 regionech. Pracuje v něm celkem 3.025 zaměstnanců (z toho 336 na hlavním úřadu v Římě a 2.689 zaměstnanců v regionech. Italský ČK vlastní 64 autobusů, 448 kamionů, 11 mobilních krevních stanic, 35 polních kuchyní, 750 minibusů, 2.186 osobních aut a 3.953 sanitek. Roční výdaje Italského ČK představují téměř 240 milionů švý-

carských franků, z čehož 1/3 pokrývá příspěvek italské vlády.

Nejvyšším orgánem je Valné shromáždění, kterého se zúčastňují prezidenti a ředitelé oblastních a regionálních spolků a vybraní dobrovolníci a členové. Valné shromáždění volí Výkonnou radu a prezidenta Italského ČK. Výkonná rada zasedá 8x ročně.

Italský ČK je součástí národního integrovaného záchranného systému. Dále se zaměřuje na zlepšení života ohrožených skupin obyvatelstva. Jeho činnost je konkrétně zaměřena zejména na pomoc při katastrofách, sociální služby, slučování rodin, ošacovací střediska, výuku a

poskytování první pomoci, domácí péči, vodní záchrannou službu, šíření MHP, prevenci HIV/AIDS, dárcovství krve a přípravu dobrovolných zdravotních sester. Na plnění řady úkolů se aktivně podílí Mládež Italského ČK. Rozsáhlá je rovněž pomoc do zahraničí, na níž ročně Italský ČK vynakládá 3,7 milionů švýcarských franků.

Prezident Italského ČK je v současné době viceprezidentem Mezinárodní federace ČK a ČP a prezidentem Úřadu ČK při Evropské unii v Bruselu.

Slavica Erceg-Verem, zahraniční úsek Úřadu ČČK

VÝROČÍ ČÍSLA – ČEŠTÍ LÉKAŘI

**KAREL ROKYTANSKÝ
(1804 - 1878)**

Byl považován za největšího ze všech českých lékařů působících ve Vídni. Narodil se v Hradci Králové, kde rovněž studoval na gymnáziu, které dokončil v Litoměřicích. Medicínu studoval v Praze a ve Vídni.

Ve Vídni působil plných 40 let, od roku 1834 jako profesor patologické anatomie. Vybudoval zde první katedru patologické anatomie v Evropě. Pomáhal zde vydatně českým medicím studujícím ve Vídni. Pitval lidská těla v dnes již nepředstavitelných podmínkách (sklepní místnost s vysoko položeným oknem, kde byl preparační stůl opřen o skříň a okenní desku a Rokytanský k němu lezl po žeb-

říku). Uskutečnil zde neuvěřitelných 85.000 pitev lidských těl!! Poznal lidské tělo jako málokdo a proto se také jeho **Učebnice patologické anatomie** z let 1841-1846 stala světovou senzací. Popsal celou řadu onemocnění.

Rakouský historik medicíny Glaser o něm napsal: „**Rokytanský udělal z márnice místo, kde se smrt naučila sloužit životu**“. Stal se dvorním radou, doživotním členem sněmovny, prezidentem Vídeňské akademie věd a členem Francouzské akademie věd v Paříži. Zemřel ve Vídni v roce 1878, právě před 125 lety.

UŽITEČNÉ VYNÁLEZY

ZUBNÍ PASTA

Podle historických nálezů existovala zubní pasta už ve starém Egyptě - 3.000-5.000 let př. n. l. - a také v Číně a v Indii. Egyptská zubní pasta se skládala z kamenné soli, květů kosatce a pepře, jiný recept uvádí popel z kopyt a vaječných skořápek smíchaný s myrhou a pemzou. Později přidávali i prášek ze sušených živočichů nebo travin. Lékaři tehdy zkoumali především látky, které když se nalepí na zuby, pomáhají od bolesti.

Zubní pastu dále vylepšili staří Řekové a Římané (ti vynalezli i kleště na trhání zubů, zubní můstky a protézy). Po pádu římského impéria se v Evropě na čas na zubní pastu poněkud zapomnělo. V prvním tisíciletí našeho letopočtu jí ale ještě používali Peršané, kteří nedoporučovali do zubní pasty tvrdé součásti, ale směsi ze spálených ulit či sádry. Jiné perské recepty doporučovaly trávu, med a písek.

Zubní prášky nebo pasty (pasta se z prášku často stávala smícháním se slinami) se pak znovu objevily koncem 18. století v Anglii. Bohatí je nanášeli kartáčkem, chudí prsty. Vyráběli je lékaři, zubaři a chemici. Často však obsahovaly součásti, které zuby příliš obrušovaly a poškozovaly, jako např. prach z cihel, porcelán, kameninu, aj. Ke zlepšení chuti se přidával glycerin, pro zvýšení pěnivosti pak borax.

ZNÁME PRAVIDLA SPOLEČENSKÉHO CHOVÁNÍ?

PROMOCE

Promoce - slavnostní zakončení vysokoškolského studia - má také nepochybně svá společenská pravidla. Připomeňme si je:

- * pro promované je pro tuto slavnostní životní událost předepsán společenský oblek
- * promoci jsou přítomni rodiče, příbuzní a známí. Po skončení slavnostního ceremoniálu přítomní blahopřejí nově promovaným a předávají s přáním kytice a drobné dárky

- * na oslavu promoce se koná obvykle hostina, kterou pořádají rodiče a příbuzní. Účastní se jí jen zvaní hosté
- * nový nositel akademického titulu poděkuje na počátku promoční hostiny rodičům za pomoc při studiu a všem přítomným za účast a dary
- * v čele slavnostní tabule sedí oslavenec, v jeho blízkosti rodiče, nejbližší příbuzenstvo a pak přátelé

- * v průběhu promoční hostiny se pronášejí připitky a proslovy
- * kdo se nemohl dostavit na promoci, ačkoliv byl pozván, blahopřeje písemně tak, aby promovaný obdržel blahopřání nejpозději v den promoce.

Lékař se ptá pacienta, jak působil lék, který mu předepsal proti zácpě: „Kolikrát jste byl včera?“ - „Dvakrát.“ - „Jen dvakrát?“ - „Ano, ráno od šesti do dvanácti a odpoledne od jedné do sedmi.“

OSOBNOSTI ČERVENÉHO KŘÍŽE

VIKTOR EMANUEL VOSKA (1875 - 1960)

Tento muž byl iniciátorem schůzky zdravotnických a sociálních pracovníků 1. 2. 1919 v Obecním domě v Praze, na níž byl založen **Československý červený kříž**.

Z politických důvodů emigroval v roce 1894 do USA. Využil své kamenosochařské kvalifikace a stal se zde úspěšným podnikatelem a majitelem kamenolomů. Založil první českou sociálně demokratickou sekci v USA, byl zde i představitelem Sokola, vydával časopisy. V roce 1902 se sblížil s T. G. Masarykem, s nímž v roce 1914 dojednal politický postup pro případ války. Významně přispěl ke sjednocení amerických Čechů a infor-

mování americké veřejnosti o českých národních zájmech. Americké vládě pomohl vybudovat kontrašpionážní síť odhalující činnost nepřátelských agentů. Byl povolán do americké armády a stal se styčným důstojníkem mezi armádou USA a českými legiemi. V letech 1918-1919 řídil středoevropské oddělení zpravodajské sekce amerického generálního štábu.

Organizoval potravinovou pomoc amerických krajanů v roce 1919 do Československa. V roce 1950 byl u nás zatčen, v politickém procesu odsouzen a až několik týdnů před smrtí byl ze zdravotních důvodů z vězení propuštěn.

VÝROČÍ ČÍSLA – SVĚTOVÍ LÉKAŘI

MARCELLO MALPIGHI (10. 3. 1628 - 29. 11. 1694)

Budoucí slavný italský anatom se narodil v městečku Crevalcore. V nedaleké Bologni studoval na univerzitě lékařství a filosofii. Anatomické vzdělání získal u B. Massariho, který ve svém domě prováděl pitvy lidských mrtvol a zvířat.

Od roku 1656 byl Malpighi profesorem teoretické medicíny na univerzitě v Pise, o tři roky později se vrátil na bolognskou univerzitu, působil i v Messině. Jeho přednášky často narušovali konzervativní přívrženci římského lékaře řeckého původu Galéna. Od roku 1691 byl osobním lékařem papeže Inocence XII. v Římě, byl i členem Královské akademie věd v Londýně.

Provedl mnoho srovnávacích mikroskopických studií na rostlinných i zvířecích preparátech. Uveřejnil popis stavby plic, sleziny, ledvin, mozku, nervů, žláz, sítnice a chuťového orgánu. Po něm jsou mj. pojmenovány ledvinová tělíska i zárodečná vrstva pokožky. Za jeho největší objev však bývá považován **objev krevních vlásečnic**, který uskutetnil při mikroskopickém pozorování žabích plic. Bývá považován spolu s Holanďanem Anthonym van Leeuwenhoekem také za objevitele **červených krvinek** (1661).

Připomínáme si, že letos uplyne 375 let od jeho narození.

OKÉNKO SPRÁVNÉ VÝŽIVY

TĚSTOVINY

Těstoviny jsou jednoduché na přípravu, kterou zvládne i kuchařka-začátečnice, ale pro jistotu vám poradíme, jak se při jejich vaření nedopustit chyb:

- * těstoviny potřebují při vaření dostatečné množství vody - na 100 g asi 1 litr (a 1 lžičku soli)
- * vkladáme je až do vroucí vody a co nejrychleji ji uvedeme do varu - pak plamen ztlumíme a vaříme zvolna, pak se nelepí a neoslznou
- * během vaření občas promícháme a dbáme na to, aby se nepřilepily ke dnu
- * slepení zabrání i 1 lžička oleje přidaná do vody
- * o stupni uvaření se můžete přesvědčit, když jeden kousek vyjmete a překrojíte. Není-li na řezu světlejší místo, jsou hotové

- * budete-li těstoviny dále zapékat nebo jinak tepelně upravovat, nedovařte je zcela
- * hotové rychle slijte a ihned smíchejte s připravenou omáčkou. Pokud je nebudete podávat ihned, prolijte je teplou vodou nebo promastěte olejem či sádlem, aby se neslepily. Máte-li je připravené na salát, prolijte je vodou studenou
- * potřebujete-li hotové těstoviny ohřát, udělejte to raději v mikrovlnné troubě (v napařovací nádobě), při klasickém ohřevu je třeba do nich přidat kousek tuku a trochu vody.

„Pane doktore, já vám jdu ohlásit, že mi umřela žena.“ - „A který lékař ji ošetřoval?“ - „Žádný, prosím. Ona umřela sama.“

NAŠE DESATERO

JAK HOSPODAŘIT S LÉKY

1. Neobávejte se zeptat svého lékaře, zda lék, který vám předepisuje, je skutečně hrazen pojišťovnou. Ve všech rozhodujících skupinách léčiv existují účinné léky, na které není třeba doplácet.
  2. Aby byla ordinovaná léčba účinná, vždy upozorněte lékaře na léky, které vám předepsal jiný lékař, nebo které jste si zakoupili bez lékařského předpisu.
  3. Dbejte, aby vám lékař předepisoval jen ty nejnужnější léky, které opravdu potřebujete. Je-li to možné, dejte před léky přednost změně životosprávy.
  4. Nekupujte léky pod vlivem reklamy farmaceutických firem.
  5. Vždy konzultujte nákup volně prodejných léků s odborníkem.
  6. Recept na léky platí nejdéle sedm dní, na antibiotika jen tři dny.
  7. Pro účinné léčení je třeba léky užívat co nejdříve.
  8. Lékařem stanovené dávkování léku ve vlastním zájmu přesně dodržujte. Pokud byste lék užívali ve vyšších dávkách, může dojít k poškození organismu, pokud v nižších, léčba může být neúčinná.
  9. Dodržujte pojiny ke skladování léků. Některý nesnáší teplo, jiný světlo, další se nehodí k uložení v chladničce.
  10. Léky, které vám zbyly, nevyhazujte do popelnice či kontejnerů, ale odevzdejte je do nejbližší lékárny.
- (Využity informace Všeobecné zdravotní pojišťovny).

PTALI JSTE SE ...

Otázka: Opakovaně se mi tvoří ve vlasech lupy. Zajímalo by mě, co vlastně **lupy** jsou a jak proti nim úspěšně bojovat?

Josef L., České Budějovice

Odpověď: Lupy jsou vlastně drobné kousky povrchové vrstvy kůže, které se po dosažení určitého stáří uvolní, aby na jejich místo mohly přijít nové, mladší buňky. Proces obnovy kožních buněk probíhá po celém těle a za normálních okolností není patrný. Jakmile se ale začne uvolňovat velké množství šupinek, nelze to přehlédnout.

Lupy mohou být suché i mastné, vyskytují se také v mastných vlasech. Na jejich vzniku se podílí několik faktorů: vrozené dispozice, zvýšený mazotok, jenž v pubertě souvisí se zvyšující se hladinou hormonu testosteronu, dále stres, nevhodná kosmetika a péče o vlasy (česání), zrychlené zrání kožních buněk vlasové pokožky, kvasinky. Konečně mohou být lupy také průvodním znakem chorob - např. lupénky, poruchy imunity, neurologických onemocnění nebo mykózy. Mohou být i reakcí na šampón.

Základem jejich postupného odstraňování je pravidelné používání speciálních šampónů s obsahem antimykotických látek (Nizoral), dehtu či šampónů snižujících mazotok a odstraňujících šupiny. Šampóny se používají v první fázi co nejčastěji - 2-3x týdně po dobu 2-4 týdnů, poté 1x týdně asi 2 měsíce. Po vymizení lupů jako prevence jednou za 3-4 týdny. Nedojde-li k vymizení lupů, raději vyhledejte kožního lékaře.

SPONDEA BRNO-MĚSTO

Tento poněkud záhadný název skrývá veřejně prospěšnou společnost - **Centrum pro týrané, zneužívané a ohrožené děti**, jejímž zřizovatelem je **OS ČČK Brno-město**.

Toto centrum jen za první tři měsíce letošního roku poskytlo **487** intervencí či konzultací (z toho bylo 173 telefonických intervencí, 169 osobních konzultací a 145 intervencí prostřednictvím internetové linky důvěry a SMS zpráv). Za stejné období celkem 16 klientů využilo možnosti azylového pobytu, z toho matky s dětmi ve třech případech, na SPONDEU se obrátilo 95 nových klientů.

V Centru probíhají průběžně krátkodobé odborné staže a praxe stu-

dentů vyšších odborných a vysokých škol (obory pedagogika, psychologie, sociální práce). V rámci prevence sociálně-patologických jevů dětí a mládeže navštěvují zaměstnanci a spolupracovníci Centra s programem besed a osvětových přednášek základní školy v Brně i v jeho okolí.

V krizovém centru je zajištěn nepřetržitý provoz, při nočních a víkendových službách je zde vždy přítomen minimálně 1 pracovník. Provoz Centra v současné době zabezpečují 4 interní zaměstnanci, 1 pracovník ve výkonu náhradní vojenské služby a 6 pracovníků na základě uzavřených dohod. Finanční prostředky na svou činnost získává SPONDEA z dotací z Ministerstva práce a sociálních věcí, z Městského úřadu Brno, z nadací a od sponzorů.

POJMY Z HISTORIE ČČK

NEJDRAŽŠÍ KONCERTY SVĚTA

Pro připomenutí tohoto pojmu se nemusíme vracet do období první republiky, ale pouze tak o tři desítky let nazpět. Chceme-li být na den přesní, pak do **4. dubna 1971**, kdy se tehdy první **Nejdražší koncert světa** uskutečnil.

Nápad, aby přední umělci populární hudby účinkovali zdarma pro mladé bezpříspěvkové dárce krve, byl ve světě ojedinělý a přišel z redakce dnes již zaniklého týdeníku Ahoj na sobotu. Dodejme, že inspiraci pro nápad redakce tohoto časopisu poskytla událost, kdy v jejich okolí někdo nutně potřeboval krev. Vstupenkou na tento první koncert bylo potvrzení transfúzní stanice o uskutečněném bezplatném odběru krve a pražská Lucerna zájmu mladých lidí tehdy nestačila. ČČK byl spolupřátel tohoto prvního koncertu a hudební vydavatelství Panton Praha věnovalo ČČK 3.000 kusů gramofonových desek s nahrávkami našich předních interpretů populární hudby, právě pro BDK.

V následujících 18 letech uspořádal ČČK dalších 8 Nejdražších koncertů světa (mnohdy přenášeny Československou televizí) - poslední IX. pak v polovině ledna 1989. Na koncertech opakovaně zdarma vystupovaly absolutní špičky naší populární hudby - za všechny jmenujme Karla Gotta, Helenu Vondráčkovou, Hanu Zagorovou, Waldemara Matušku či Evu Pilarovou.

MUDr. RNDr. PhMr. Václav BURIAN, Csc. POSLEDNÍ PREZIDENT FEDERÁLNÍHO VÝBORU ČČK

oslavil 7. dubna. 2003 významné životní jubileum - 80. narozeniny.

Jeho život je pevně spjat s Olomoucí a po stránce pracovní pak s hygienickou službou v olomouckém regionu a činností v Červeném kříži.

Od roku 1958 byl krajským hygienikem a ředitelem Krajské hygienicko-epidemiologické stanice (KHES) v Olomouci, po zrušení kraje v roce 1960 se stává okresním hygienikem a ředitelem OHES v Olomouci.

V důsledku událostí v roce 1968 musel opustit v roce 1970 toto svoje mateřské pracoviště a v následujícím období, až do svého odchodu do důchodu v roce 1988, působil na Okresní hygienické stanici v Prostějově ve funkci vedoucího oddělení hygieny obecné a komunální a současně vedl i tamější oddělení hygieny dětí a dorostu.

Zasloužil se významně o rozvoj hygienické služby (je pamětníkem jejího vzniku v roce 1952), její odbornou úroveň a prestiž. Spolupracoval s katedrou hygieny a epidemiologie Lékařské fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, se Společností hygieniků J. E. Purkyně, se Státním zdravotním ústavem v Praze a dalšími. Byl významným organizátorem olomouckých hygienických konferencí.

Po celou dobu svého působení v hygienické službě zdůrazňoval a uplatňoval v praxi součinnost zdravotnictví s organizací Červeného kříže a vyžadoval ji, jako samozřejmou, i od svých podřízených, a to zejména v oblasti životního prostředí (např. hygiena venkova, problematika odpadních a pitných vod a další).

Po sametové revoluci - od jara 1990 až do konce federativního uspořádání státu - vykonával funkci prezidenta Federálního výboru Československého červeného kříže v Praze.

Věřím, že jej mohu i jménem všech bývalých spolupracovníků hygienické služby i Červeného kříže pozdravit při vzácné příležitosti jeho 80. narozenin, poděkovat mu za celoživotní práci a přát především hodně zdraví.

MUDr. Anna Folprechtová, emeritní okresní a krajská hygienička v Olomouci

ČČK NA CVIČENÍ MÍROVÝCH SIL KFOR

Stejně jako v loňském roce byl ČČK požádán, aby se podílel ve dnech 23.-24.3.2003 na námětovém cvičení Mírových sil KFOR.

Když jsme s maskérkou Ludmilou Rýdlovou a naším řidičem Martinem Růžičkou (jinak též velitelem HJ ČČK Chrudim) dorazili na základnu Mírových sil KFOR, byli jsme ihned seznámeni s našimi úkoly - namaskovat různá poranění a hodnotit první pomoc z pohledu ČČK. Ještě ten den odpoledne jsme namaskovali první „akci“ - výbuch podomáčku vyrobené bomby v rukou kosovských Albánců. Hlídky vojáků KFOR poskytla 2 těžce zraněným první pomoc a přivolala lékaře.

Další maskování a další modelová situace nás čekala pozdě večer. Před diskotékou „v Kosovu“ došlo ke rvačce asi 13 velmi agresivních opilých Albánců, jejímž výsledkem byli 4 těžce ranění. Úkolem vojenské smíšené česko-slovenské vojenské patroly zajišťující pořádek bylo poskytnout první pomoc raněným, zajistit ostatní útočníky potyčky a přivolat poraněným lékařskou pomoc. Není bez zajímavosti, že si v této scéně zahráli i oba moji kolegové.

Druhý den jsme namaskovali 15 zraněných z řad „Dobrovolných záloh“ pro simulovanou vážnou dopravní nehodu, při které vojenský nákladní vůz KFOR srazil osobní auto plné civilistů. Celou situaci pak měla vyřešit vojenská hlídka. Po přivolání posil, hasičů a policie poskytlí čeští a slovenští vojáci zraněným první pomoc a zajistili jim lékařskou pomoc včetně transportu pomocí vrtulníků a sanitních vozů k dalšímu ošetření.

Celému cvičení přihlíželi vojenští přidělenci z řady evropských zemí, velení pozemních sil naší armády a také početná skupina novinářů, pro které byla realisticky připravená situace včetně namaskovaných poranění a cizojazyčného kříku „poraněných“ něčím úplně novým.

Při hodnocení každého zásahu vojáků při poskytování první pomoci jsme byli dotázáni na její úroveň. Museli jsme říci, že její úroveň není úplně nejlepší, alespoň podle norem ČČK, ale je nutno přihlídnout ke zvláštnostem vojenské doktríny.

V závěru cvičení velitelé a řídicí orgány velmi ocenili spolupráci s ČČK, provedení a realizaci všech modelových situací a vyjádřili přání pokračovat v další spolupráci i nadále. A tak jsme z Českého Krumlova odjžděli s pozváním na další obdobná cvičení pozemních sil Armády ČR a Mírových sil KFOR. *Anna Altrichterová*

Silně nachlazený pan Novák hledá pomoc u lékaře. Zazvoní a ptá se tichým sípavým hlasem paní doktorové: „Je pan doktor doma?“ - Paní odpoví stejně tichým hlasem: „Není, pojďte dál“.

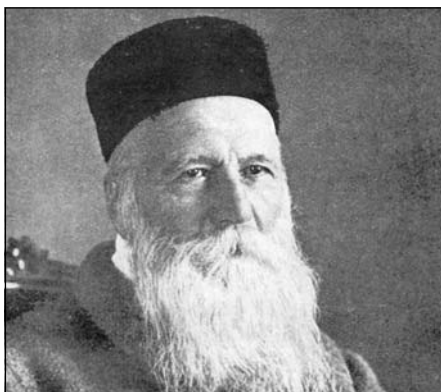

NÁŠ SERIÁL – 140 LET MEZINÁRODNÍHO Hnutí ČERVENÉHO KŘÍŽE - 3. ČÁST

V roce 1892 je zaznamenána první oficiální iniciativa na zapojení mládeže do činnosti Červeného kříže. Nás může těšit, že se pojí s naším územím. Má svůj původ na Moravě, kde Ženský spolek předložil 5. Mezinárodní konferenci ČK v Římě návrh, který je možno považovat za zárodek pozdějšího hnutí dorostu ČK. Konference však bohužel tento návrh nebyl přijat.

O pět let později, v roce 1897, byla pro Čechy 6. Mezinárodní konference ČK ve Vídni zajímavá tím, že byla zakončena slavnostním představením opery Bedřicha Smetany Prodaná nevěsta. Toto představení mělo ukázat svérázné umění českého národa.

V roce 1901 se konečně dostává zaslouženého

ocenění zakladateli mezinárodního hnutí Červeného kříže Henri Dunantovi (foto). Dostává vůbec první udělenou Nobelovu cenu za mír (spolu s francouzským pacifistou Fredérikem Passym).

Na přelomu 19. a 20. století se také dále rozvíjí mezinárodní humanitární právo. Haagská úmluva z roku 1899 (doplněná v roce 1907) rozšířila ochranu na záchrané čluny, nemocniční lodě a jejich posádky a zejména na ztroskotané osoby. V další Ženevské úmluvě z roku 1906 se poprvé pamatovalo i na ochranu válečných zajatců.

V roce 1906 při zemětřesení v americkém San Francisku je zaznamenán první případ zapojení mládeže při ošetřování raněných v mírových podmínkách.

PRVNÍ POMOC

KRVÁCENÍ Z ÚST

Rány v oblasti jazyka, rtů a úst jsou obvykle způsobeny vyraženými zuby po pádech nebo úderech do obličeje a mohou značně krváčet. Také zubní lůžko může krváčet po vytržení nebo vypadnutí zubu. K tržným ranám dásní dochází nejčastěji při zlomeninách čelisti.

Příznaky

- * krvácení do úst, kolem úst nebo ze zubního lůžka
- * bolestivost postižené oblasti

První pomoc

- * postiženého posadte s hlavou v předklonu a skloněnou na poraněnou stranu
- * na každou zevní ránu přiložte čistý obvazový materiál a požádejte postiženého, aby ránu palcem a ukazováčkem stlačil. Krvácí-li zubní lůžko, položte přes něj (ne do něj) silný polštářek z gázy nebo čisté tkaniny (polštářek musí být dostatečně silný, aby zabránil doteku zubů při skousnutí)
- * postiženého nechte stlačovat ránu dle potřeby (10-20 minut)
- * během stlačování rány necháme krev volně vytékat z úst. Spolykaná krev by mohla vyvolat zvracení
- * pokračuje-li krvácení i po 10-20 minutách, opatrně odstraníme polštářek (aby se co nejméně poškodila krevní sraženina) a přiložíme nový
- * nevyplachujte ústa, poškodila by se krevní sraženina. Postižený by neměl po 12 hodin pít nic horkého
- * pokud krvácení pokračuje nebo se obnovuje, zajistěte odbornou zdravotnickou pomoc
- * pokud postižený přišel o zub, který byl nalezen, uložte ho do čisté nádoby a předejte spolu s postiženým k odbornému stomatologickému ošetření. (Příručka první pomoci)

Studentka medicíny předvádí na maketě porod kleštěmi. Profesor ji chvíli pozoruje a pak povídá: „Výborně! Teď ještě třískněte otce po hlavě a vyvraždila jste komplet celou rodinu!“

VÍTE, ŽE ... (JAK RYCHLÉ JE NAŠE TĚLO)

- * **Vlasy** rostou rychlostí zhruba 1 cm za měsíc
  - * **Ušní boltec** se zvětšuje po celý život - rychlostí 1 mm za 5 let
  - * **Nos.** Vzduch proudí nosem obvykle rychlostí 2,4 km/hod. Při kýchní však dosahuje rychlosti orkánu - 170 km/hod. Ještě větší porывy se v našem těle odehrávají při kašli - rychlost vzduchu při něm může dosáhnout až 900 km/hod.
  - * **Tělesná výška.** Nejrychleji rosteme v dětském věku, někdy až o 20 cm za rok. Následující generace je vždy o něco vyšší než rodičovská. Tento pohyb činí v průměru 1 mm ročně.
  - * **Srdce.** Stahy tohoto svalu, který určuje náš pulz, se šíří rychlostí 4-18 km/hod.
  - * **Střevo.** Pohyby tenkého střeva posunují potravu kupředu o 2 cm za minutu. Při průjmu se tato rychlost asi zdesetinásobí.
  - * **Nervy.** Nervové signály z mozku se ke svalům dostávají rychlostí 400 km/hod.
  - * **Krev** koluje v našich cévách jen zvolna - rychlostí 0,7-1,8 km/hod.
  - * **Nehty** na nohou a na ruku narůstají o 1 mm za týden
  - * **Bolestivé podráždění** kůže se dostává k našemu vědomí rychlostí 4-50 km/hod.
- (Využity informace z časopisu 100+1 zahraniční zajímavost č. 3/2003)

KVÍZ ZNALOSTÍ O LIDSKÉM TĚLE

1. Víte srůstem kterých tří samostatných kostí vzniká kost pánevní?
2. Kolik kostí tvoří kostru nohy?
3. Který je největší sval v lidském těle?
4. Kolik zubů má dospělý člověk a jak je členíme?
5. Víte, která je největší žláza v lidském těle?

1. Kost pánevní vzniká srůstem kostí kyčelní, sedací a stydké. 2. Kostru nohy tvoří 7 kostí zánartních, 5 kostí nartních a články prstů. 3. Největší sval v lidském těle je čtyřhlavý sval stehenní. 4. Dospělý člověk má 32 zubů: 8 řezáky, 4 špičáky, 8 zubů třenových a 12 stoliček. 5. Největší žláza v lidském těle jsou játra.

RADA PRO VÁS...

DÁVKY STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORY

Dělí se do dvou skupin - na ty, jejichž výše je podmíněna velikostí příjmu rodiny, a na dávky, které nezávisí na příjmu.

Dávky, které závisí na příjmu:

- * přírůstek na dítě
- * sociální přírůstek
- * příspěvek na bydlení
- * příspěvek na dopravu (studenti středních a vysokých škol)
- * příspěvek na nájemné
- * dávky sociální péče

Dávky, které nezávisí na příjmu:

- * porodné
- * rodičovský příspěvek
- * zaopatřovací příspěvek
- * dávky péčovské péče
- * pohřebné

V příštím čísle Novin ČK si uvedeme platnou výši životního minima.

NĚCO PRO SPORTOVNÍ DUŠE ...

Po více než roce a půl se opět sešli volejbalisté s duší červenokřížáckou nebo snad spíše červenokřížáci s duší volejbalistickou (výběr je na Vás) na turnaji, tentokrát ne v České Lípě, ale 8. 3. 2003 v Zákupích. Změna místa neznamenala ale změnu pořadatele, a tak hned v úvodu patří můj (a myslím, že nejen můj) obrovský a nesmírný dík všem, kteří se na přípravě podíleli. Pustili se do příprav navzdory problémům po loňských povodních, starostem v práci i doma, navzdory chřipkovým bacilům... Prostě nic nebylo určitě jednoduché, ale nakonec všechno báječně a ke spokojenosti všech vyšlo. V České Lípě a okolí jsou prostě báječní, svědomití a ochotní lidé a lidičkové.

Jak už to tak na podobných akcích bývá, doprovodný večerní program díky Libereckým a Trutnovským „muzikantům“ neměl chybičky a všichni se dobře bavili, seznámili se i neznámí a rivalita patřila opravdu jen a jen sobotnímu turnaji. Bojovalo se urputně ve dvou tělocvičnách Základní školy Zákupy a umístění družstev bylo následující: 1. ČČK Rychnov nad Kněžnou, 2. ČČK Kolín, 3. ČČK Liberec, 4. Paramo Stráž pod Ralskem, 5. ČČK Kutná Hora, 6. ČČK Česká Lípa, 7. ČČK Trutnov - a na koho to slovo padne... Kdepak Trutnov nebude příští turnaj pořádat z důvodu svého umístění, ale dobrovolně a myslím, že se tam už všichni zúčastnění těší a určitě přijdou i ti, kteří se ze zdravotních a jiných důvodů nemohli tentokrát zúčastnit. Ostatně kdybych věděla dřív, že za sedmé místo bude salám...

*Jana Chaloupecká
(stálá zpravodajka z her,
při kterých se přes síť honí kulatý nesmysl)*

VZPOMÍNKA NA MUDR. JOSEFA KAMÍNKA

Dne 29. 11. 2002 vzpomnělo 65 členů MS ČČK v Bečvárech spolu s dalšími občany na **MUDr. Josefa Kamínka**.

Dr. Kamínek byl po celá desetiletí v tom nejlepším slova smyslu rodinným lékařem obyvatel Bečvář na Kolínsku i širokého okolí. Tři generace nemohou zapomenout na „svého“ lékaře, který je obětavě léčil a navštěvoval, třeba i v nemocnici. Byl však v celém svém obvodu nepominutelnou autoritou i v otázkách a problémech, které nesouvisely se zdravím a nemocí. V Bečvářech **založil a mnoho let vedl místní skupinu ČČK**, která za jeho vedení patřila v okrese k neaktivnějším. **Napsal i kroniku o vzniku ČČK v Bečvářech**. Soustředil kolem sebe početný kolektiv členů a členek všech věkových skupin, obětavě organizoval aktivity skupiny a dbal zejména na proškolení v otázkách první pomoci. Bečvářští na svého doktora Kamínka nikdy nezapomenou.

*Zdeňka Lebedová,
ředitelka ÚOS ČČK Kolín-Hradec Králové*

50 LET MS ČČK V RYBNÉ NAD ZDOBNICÍ

MS ČČK v Rybné nad Zdobnicí (okr. Rychnov nad Kněžnou) byla založena v prosinci 1953 a sdružovala členy z Rybné, Záchlumí, Bohosovic a Litic. Ze zakládajících členů je v naší skupině již jen paní **Boža Koukolová**.

Mezi zakladateli byly hlavními osobnostmi pan **Jaroslav Pohl** a pan **Dvořák**, který byl po dlouhá léta obětavým předsedou a velmi dobře vyškoleným zdravotníkem ČČK. Z počátečních 83 členů se jejich počet postupně zvýšil v průběhu let až na 125 členů. Byla zřízena Stanice první pomoci ČČK v domě u Dvořáků, která sloužila i jako ordinace lékaře. Kronika dokumentuje, že otevření ordinace bylo slavnostní, bylo doprovázeno průvodem a projevy. MS ČČK školila děti i dospělé v první pomoci, získávala dárcce krve, prováděla kontroly hygieny v prodejnách, aj. V letech 1955-1958 a v roce 1965 byla vyhlášena nejlepší MS ČČK na okrese. Nemalou zásluhu na dobré práci naší skupiny měli i spolupracující lékaři - MUDr. Teplá a MUDr. Klícha.

Dnes má naše organizace sice jen 53 členů, ale v poslední době se nám její složení podařilo omladit. Z její poslední činnosti bych ráda připomněla pravidelný sběr ošacení, pořádání programů pro důchodce, zdravotně výchovné besedy a přednášky a v loňském roce uspořádání sbírky na pomoc postiženým povodněmi. *Marie Řehořová, OS ČČK Rychnov nad Kněžnou*

SOUTĚŽ NA STŘEDNÍCH ŠKOLÁCH V OSTRAVĚ

OS ČČK Ostrava uspořádala v závěru loňského roku v ZŠ Zelená **soutěž zdravotnických družstev středních škol a učilišť**. Zúčastnilo se jí 12 pětičlenných družstev z 9 ostravských škol.

Mladí zdravotníci museli prokázat jak teoretické znalosti, tak praktické dovednosti, na které je kladen obzvláště velký důraz. „Záchrana lidského života začíná první pomocí. V nejzávažnějších případech často rozhoduje prvních pět minut. Není-li okamžitě zahájena resuscitace a poskytnuta účinná první po-

moc, postižený umírá nebo přežije s trvalým poškozením mozku. Jediná cesta vede přes výchovu zvláště mladých lidí, aby si osvojili základní pravidla první pomoci,“ vysvětluje člen ČČK **Ondřej Talík**.

Zatímco testy ze zdravotnických znalostí, hygieny, znalostí o otravných látkách a o Červeném kříži zvládli soutěžící na výbornou, při praktických zásadách na namaskovaných figurantech se již občas chybička vloudila. Všichni soutěžící ale prokázali, že by v nejrůznějších případech byli schopni poskytnout účinnou první pomoc - nepřímou masáží srdce a dýcháním z plic do plic počínaje a ošetřením zlomeniny či zastavením tepenného krvácení konče. Nejlépe si vedla družstva z **Maticího gymnázia, Střední zdravotnické školy a z Gymnázia Fr. Hajdy**.

Anna Prokopová, členka OVR ČČK Ostrava

PRAHA 3+6+8 POMÁHALA OBCÍM NA MĚLNICKU

Byla to docela impozantní podívaná. Konvoj pěti dodávek označených velkými vlajkami Čer-

veného kříže budil dne 19. 3. 2003 na silnicích mezi Prahou a Mělníkem zasluženou pozornost. OS ČČK Praha 3+6+8 vezl občanům obcí na Mělnicku postiženým loňskými povodněmi další materiální humanitární pomoc. Předávání této pomoci se kromě ředitelky úřadu tohoto spolku **Soni Matouškové** a ředitelky ÚOS ČČK Mělník **Aleny Herinkové** zúčastnil i ředitel Úřadu ČČK v Praze **JUDr. Jiří Procházka**.

První zastávka byla v obci **Kly** na Obecním úřadu. Zatímco představitelé ČČK krátce besedovali se starostou obce o postupu prací při odstraňování následků povodní, skupina dobrovolníků ČČK stěhovala polovinu obsahu pěti dodávek do skladu Obecního úřadu. Jednalo se především o doplnění vybavení domácností.

Podruhé kolona aut zastavila v obci **Tuháň**. Také starostka této obce uvítala materiální humanitární pomoc ČČK, která se během několika málo desítek minut přestěhovala do skladu Obecního úřadu, aby v nejbližších dnech pomohla vylepšit vybavení domácností občanů nejvíce postižených loňskými povodněmi.

SOUTĚŽ NA SZŠ V OLOMOUCI

Střední zdravotnická škola a Vyšší zdravotnická škola Emanuela Pottinga v Olomouci pořádaly 26. 3. 2003 soutěž v předlékařské první pomoci. Byla určena především studentům 2. ročníku SZŠ, kteří tak měli možnost prakticky si vyzkoušet to, co se od začátku školního roku naučili. Tříčlenné hlídky poskytovaly první pomoc na dvou stanovištích, na nichž byly sehrány situace, se kterými se můžeme kdykoli setkat. Na obou stanovištích byla poranění realisticky znázorněna. Maskování poranění zajistil OS ČČK Olomouc, stejně jako v předešlých letech.

Soutěže se rovněž zúčastnily dvě hlídky složené z Kroužku mladých zdravotníků působícího při MS ČČK Olomouc č. 11. Děti ve věku 11-14 let výborně obstály v konkurenci sedmnáctiletých soutěžících. Nejlepší hlídka ze SZŠ bude nyní svoji školu reprezentovat v republikové soutěži SZŠ.

Lenka Lakomá, OS ČČK Olomouc

Lékař se ptá pacienta: „Co se stane, když vám uřížnu ucho?“ - „Přestanu slyšet“. - A když vám uřížnu i druhé ucho?“ - „Přestanu vidět“. - „Jak to?“ - „Protože mi spadnou brýle“.

OSMÝ KVĚTEN TROCHU JINAK

Konec války je důvodem k oslavě. Proto je osmý květen jedním z nejpamátnějších dnů naší i evropské historie, proto je naším státním svátkem.

Ne každý ale ví, jak významný byl osmý květenový den roku 1828 pro celý svět. Před 175 lety se totiž v Ženevě narodil **Henri Dunant, otec myšlenky Červeného kříže** a filantrop v tom nejkrásnějším slova smyslu. Bez jeho otřesných zážitků v bitvě u Solferina, které vylíčil v knize „**Vzpomínka na Solferino**“ by možná nevzniklo hnutí, které už 140 let pomáhá trpícím lidem na celé naší planetě, hnutí, které si rychle získalo respekt a úctu.

Proč je idea Červeného kříže tak živá i dnes? Protože staví na hodnotách, které čas nemůže setřít. Na důstojnosti člověka, na porozumění mezi lidmi. Na neutralitě, pod kterou se ale neskrývá lhostejnost, nýbrž stálá ochota pomáhat všem, kdo to potřebují.

A tak je osmý květen nejen dnem osvobození Evropy, nejen Světovým dnem Červeného kříže, ale stálou připomínkou hodnot, které lidi spojují a stavějí mezi nimi mosty. Dnes, v době absolutní informační globalizace, kdy můžeme v přímém přenosu sledovat válku, prohlížet si vzdálené planety nebo ty nejnepatrnější částice hmoty, k sobě máme často dál než před 140 nebo 175 lety. Komunikace se omezuje na mail, SMS a prožit setkání s druhým člověkem, přiblížit se mu a naslouchat je stále vzácnější.

Proto se sluší vzpomenout člověka, kterému nebyli druzí lhostejní, pro kterého slova tolerance a pochopení nebyly jen prázdnými pojmy. Člověka, který svým příkladem dodnes přitahuje tisíce následovníků.

MUDr. Marie Součková,
ministryně zdravotnictví

MISTROVSTVÍ REPUBLIKY JEDNOTLIVCŮ VZS ČČK

Ve dnech 11.-13. dubna 2003 proběhlo již **IX. Mistrovství republiky jednotlivců Vodní záchranné služby ČČK v disciplínách ILS** (mezinárodní organizace vodní záchrany), které je zároveň pořádáno jako Memoriál PaedDr. Mariana Filčáka, letos již VI. ročník. Mistrovství se konalo jako každoročně v Ostravě, pořádáním byla pověřena MS VZS ČČK Ostrava. Zúčastnilo se 24 žen a 40 mužů z celkem 8 MS VZS ČČK z celé ČR.

Mistryni republiky se stala **Jana Veselá** z MS VZS ČČK Neratovice, v soutěži mužů obsadil první místo a mistrem republiky se stal **Ivo Denemark** rovněž z MS VZS ČČK Neratovice. V soutěži družstev skončila na prvním místě do třetice děvčata i hoši z MS VZS ČČK Neratovice.

Soutěž proběhla v sobotu na bazénu bez problémů, v neděli - jako vždy bylo snad v celé republice teplo a sluníčko - zatímco na Hlučíně bylo sice trochu sluníčka, ale vítr, který nás provází na každém mistrovství, nečinil výjimku ani letos. Protože voda měla jen necelých 10 stupňů, je výhodou, že záchranáři v nedělní disciplíně „Záchrana lodí“ nemusejí do vody (pouze nedobrovolně, při převržení loďky, což se nestalo).

Naše poděkování patří všem závodníkům, rozhodčím, sponzorům a v neposlední řadě pořadatelům - **všem členům MS VZS ČČK Ostrava**.

Všichni závodníci se již těší na Mistrovství republiky v soutěži družstev a záchranných týmů, které se koná v červnu na přehradní nádrži Nové Mlýny.

Jana Kargerová,
generální sekretář VZS ČČK

Stařenka nabízí v čekárně u lékaře lískové oříšky: „Proč mi je dáváte paní?“ - „Protože nemám zuby.“ „Tak proč je kupujete?“ - „Protože mám moc ráda oříškovou čokoládu.“

VLAJKY NA PLÁŽÍCH

Blíží se doba dovolených a řada i našich čtenářů jistě vyrazí za sluníčkem a teplou mořskou vodou. Na plážích jsou vyvěšovány vlajky různých barev. Víte ale, co která znamená?

Modrá - označuje bezpečné a uklizené pláže, kde se můžete v pohodě koupat.

Zelená - plavčík je na pláži, koupání je bezpečné, vyvěšuje se po odvolání nebezpečného stavu, znamená pro koupající totéž, co zelené světlo na přechodu.

Žlutá - upozorňuje, že na této pláži není žádný plavčík. Je nutno počítat s vysokými vlnami a vodními proudy.

Oranžová - znamená podobně varování jako žlutá vlajka. Je třeba počítat s určitými riziky (vysoké vlny), ani na takto označené pláži není zajištěn dohled plavčíka.

Červená - je to varovná vlajka oznamující nebezpečí. Kde je vyvěšena, platí zákaz koupání, ať již je způsoben nebezpečnými vlnami nebo např. bakteriologickým znečištěním vody, jež může způsobit onemocnění.

STATISTIKA UTONULÝCH V ČR

Redakce měla k dispozici čísla za rok 2001 - jsou bezesporu varující. Dovolte, abychom je připomněli před blížící se letní sezónou:

- * v ČR ve vodě utonulo v roce 2001 celkem 276 osob, z toho 197 mužů a 79 žen
  - * z tohoto počtu se utopilo 7 lidí ve vaně a 4 lidé při koupání v bazénu
  - * zbývajících 265 lidí tedy utonulo v přírodní vodě
  - * celkem 43 osob spáchalo sebevraždu utopením (statistika je označuje jako úmyslné sebepoškození utopením a potopením)
  - * v roce 2001 v ČR nikdo nezahynul při povodních ani v souvislosti s vodní dopravou při nehodě plavidla.
- Připomeňte si před létem tato čísla spolu s pravidly bezpečného chování u vodních ploch (zveřejnili jsme je v Novinách ČK č. 3/2001 a č. 4/2002). Zpřísněme dohled zejména nad koupajícími se dětmi.

PŘIPOMÍNÁME SI V ČERVENÉM KŘÍŽI

SVĚTOVÝ DEN ČERVENÉHO KŘÍŽE

Letos uplynulo již **55 let od prvního vyhlášení Světového dne Červeného kříže**. V březnu 1948 jej vyhlásil Výkonný výbor Ligy společností ČK a ČP na 8. května - výroční den narození zakladatele mezinárodního hnutí Červeného kříže - Henri Dunanta.

Nás může těšit, že podnět pro tento celosvětový svátek dal Československý červený kříž a konkrétně jeho zakladatelka a dlouholetá první předsedkyně - **PhDr. Alice Masaryková**. Právě na základě jejího návrhu se v Československu od roku 1921 každoročně slavil tzv. **Velikonoční mír Červeného kříže** s celostátním vyvrcholením na půdě Parlamentu. Po celé období první republiky se jednalo o významnou událost, kterou k nám jezdily zkoumat pozorovatelé z Ligy společností ČK a ČP i z jednotlivých národních společností ČK. Světový den ČK by byl zřejmě zaveden dříve, ale vypukla druhá světová válka a tak k jeho oficiálnímu vyhlášení mohlo dojít až v roce 1948.

Český červený kříž se před 4 lety vrátil k tradici celostátního vyvrcholení Světového dne Červeného kříže na půdě Parlamentu a od roku 2000 se jeho oslavy konají v Senátu ČR pod záštitou jeho předsedy.

MEZINÁRODNÍ SOUTĚŽ HORSKÉ SLUŽBY

Členové Horské služby pěti evropských zemí se ve dnech 3. - 4. 2003 sjeli do Špindlerova Mlýna - tradičního místa konání mezinárodní soutěže - na již **26. ročník Mezinárodní soutěže Horské služby - Memoriál Jana Messnera a Štefana Spusty**, aby zde porovnali své síly při sportovní zkoušce záchranářské připravenosti. Soutěže se zúčastnilo 36 dvoučlenných hlídek ze Slovinska (3), Slovenska (6), Polska (5), Německa (3) a ze všech 7 oblastí ČR - z Krušných hor (2), ze Šumavy (1), z Krkonoš (4) a po 3 hlídkách z oblastí Jizerské hory, Orlické hory, Jeseníky a Beskydy.

Soutěž byla rozdělena do dvou částí. První den byla na programu terénní etapa v délce 24 km, vedoucí náročným terénem po hřebenevých partiích Krkonoš. Druhý den následoval obří slalom ve sportovním areálu Medvědí, dále obří slalom s Akii, ošetření a svoz zraněného v časovém rozsahu 15 minut. Figuranti znázorňovali tři druhy poranění: zlomeninu horní končetiny, zlomeninu dolní končetiny a bezvědomí s krvácením. Po ošetření a uložení do Akie bylo ještě nutné bezpečně transportovat zraněného do cíle. Soutěžící byli rozděleni do dvou kategorií - první do 40 let (startovalo v ní 29 družstev), druhá 41 let a starší, v níž startovalo 7 družstev. Pro zajímavost - nejstarší účastník byl z Čech ve věku 59 let, ve věku 22 let byli 3 z Polska, 1 z Německa a nejmladší účastník ve věku 21 let byl ze Slovinska. Z Čech byl nejmladší 24-letý člen Horské služby z Krkonoš.

Pohár prezidenta ČČK za „nejlepší ošetření“ získala hlídka č. 20 - **Marek Formánek a Pavel Řeha** z oblasti Jeseníky.

Jako každým rokem i letos naši soutěžící dokázali, že jsou připraveni na nejvyšší profesionální úrovni, a že naše Horská služba představuje v evropském měřítku opravdovou špičku.

Zdena Kmoníčková, Úřad ČČK Praha

I TAK SE DÁ PROPAGOVAT ČERVENÝ KŘÍŽ

Příkladem vhodné propagace Českého červeného kříže bývají každoročně kalendářky. Není tomu jinak ani s kalendářky na rok 2003. Jeden ze zdařilých, které jsme do redakce obdrželi, vydal **OS ČČK Karviná** a propaguje činnost zdejšího, velmi aktivního Klubu dárců krve. Mimořádně Karviná je okresem s vůbec nejvyšším počtem mnohonásobných BDK, držitelů zlaté medaile prof. Janského i Zlatých křížů. Na zadní straně kalendářky jsou pochopitelně všechny identifikační údaje a možná spojení na OS ČČK Karviná.

MÍSTA SPOJENÁ S ČERVENÝM KŘÍŽEM

ZÁMEK LÁNY

Dnešní veřejnosti je zámek v Lánech známý především jako letní sídlo československých a českých prezidentů, ale první zmínka o Lánech pochází již z roku 1392, kdy na místě zámku stála ještě dřevěná tvrz. Jako její majitelé se během staletí střídaly různé šlechtické rody. Roku 1589 zdejší hrádek odkoupil císař Rudolf II. a připojil jej k panství Křivoklát. Lány dal přestavět na jednoduchý jednopatrový lovecký zámek. V 17. století patřil Schwarzenbergům a později Valdštejnům, kteří přízemní zámek v roce 1730 zvýšili o jedno patro. Od Valdštejnů Lány získal rod Fürstenberků,

kteří počátkem 19. století na zámku přistavěli druhé patro a důkladně jej přestavěli v barokním slohu. Od roku 1920 až dosud je zámek v majetku státu jako letní sídlo prezidenta republiky.

S **Červeným křížem** je zámek spojen minimálně dvakrát. V roce **1931** právě sem PhDr. Alice Masaryková pozvala účastníky zasedání organizačního výboru mezinárodního kongresu sociální práce, jemuž předsedala. A v roce **1994** se na lánském zámku sešli hosté pietního aktu ukládání umy s popelem zakladatelky a dlouholeté první předsedkyně ČSČK dr. Alice Masarykové do rodinného hrobu na lánském hřbitově.

NAŠE POŠTOVNÍ ZNÁMKY S TEMATIKOU ČK

ZNÁMKY ČK Z ROKU 1949

První známka - stylizovaná kresba holubice, ukazuje význam činnosti Červeného kříže ve městech i na venkově - byla vydána v barvě karmínové. K její hodnotě 1,50 Kč se připočítávalo 0,50 Kč ve prospěch ČSČK. Druhá známka - holubice nad zeměkouli měla vyjadřovat mezinárodní charakter činnosti Červeného kříže. Byla vydána v červené barvě a k její hodnotě 3 Kč se ve prospěch ČSČK připočítávala 1 Kč.

Rok 1949 byl v činnosti ČSČK rokem zlomovým. Po převratu v únoru 1948 byl ČSČK násilně zařazen mezi společenské organizace sdružené v jednotné Národní frontě, v zájmu možné další existence ztratil mnoho ze své nezávislosti a nezávislosti. Postupně přebíral řadu činností ČSČK stát (např. dopravní zdravotní službu). Svou samostatnost ztratil rovněž dorost ČSČK, který byl také násilně zařazen do jednotné Pionýrské organizace a Československého svazu mládeže. Ukončena byla rovněž tradice úspěšných velikonocních Mírových slavností Červeného kříže.

Na druhou stranu je ČSČK pověřen propagací vznikající Národní transfúzní služby a stává se jedinou organizací v Československu, která je pověřena pátráním po osobách československé i cizí národnosti na našem území i v zahraničí. Mění se také názvy - místní spolky jsou nahrazovány místními skupinami ČSČK. S Československým červeným křížem se slučuje Československý abstinentní svaz a také Masarykova liga proti tuberkulóze.

VZPOMÍNKA NA MUDR. JANA VEJVALKU

Dne 28. května letošního roku jsme si připomněli **nedožitě 70. narozeniny** dlouholetého spolupracovníka Československého červeného kříže, člena Lektorského sboru ČSČK, autora řady učebnic a příruček z oblasti první pomoci, skvělého lékaře a obětavého člověka - **MUDr. Jana Vejvalky**. Narodil se v Praze, kde také vystudoval s červeným diplomem lékařskou fakultu UK v Praze a do roku 1970 pracoval na II. chirurgické klinice v Praze na Karlově náměstí. Od roku 1970 pak působil na zdravotnickém středisku v Kartouzské ulici v Praze 5 jako chirurg.

Není to tak dávno, kdy vzpomínal jeden z jeho žáků na zasedání Pracovní skupiny VR ČČK pro výuku a vzdělávání jak na školení zdravotnických instruktorů ČSČK před mnoha lety právě lektor MUDr. Vejvalka zaváděl poprvé praktická vystoupení účastníků kurzu zamě-

řená na to, jak budou první pomoc učit a vykládat. Na nejrůznějších kurzech a školeních Červeného kříže přednesl stovky přednášek, napsal desítky výukových článků do časopisů Červený kříž a Zdraví. Dodnes se vracíme k jeho dosud nepřekonané učebnici „**První pomoc improvizovanými prostředky**“.

Jistě by pro něj bylo nejvíce potěšující, že jeho žáci - MUDr. Pavel Srnský, Ing. Pavel Štajer, Jiří Majrlich, a celá řada dalších - dnes patří k autorům Standardů první pomoci a jednotlivých učebnic, z nichž se učí nejen zdravotničtí instruktoři ČČK, ale i široká veřejnost. S úctou si dnes připomínáme dílo MUDr. Jana Vejvalky a jeho významný přínos pro Československý červený kříž.

**Pomozte nám
pomáhat**

Fond humanity ČČK

číslo konta

10030-7334-011/0100

Komerční banka Praha 1